

Za pravilno pojasnjevanje in razumevanje nekeaterih gospodarskih ukrepov

Osnutke naših novih gospodarskih zakonov državljani že nekaj časa obširno in podrobno obravnavajo. Vsi se zavedajo, da pomenijo v gospodarstvu države novo dobo.

Gospodarska dejavnost se bo v bodoče razvijala po družbenih planih, ki jih bodo po predhodni diskusiji določali državni organi, podjetja pa bodo, osvojenega diktiranih podrobnosti, producirala po svojih internih planih. Država ne bo več neposredno posegala v gospodarstvo proizvajalcev samih. Tudi glede plačilnega fonda in ustvarjenega preseška bodo kolektivni odločali samostojno. Postali bodo torej pravi gospodarji z vsemi pravicami in odgovornostmi do skupnosti.

Nekaj časa sem delavski svet in upravni odbori delajo na sestavi pravih planov o plačah. Mnogo koristnih pripomb so že dali in prispevali k odpravi nekeaterih pomanjkljivosti. To delo morajo gospodarji podjetij nadaljevati, še bolj podrobno pretrpeti in pregledati vsako delovno mesto in določiti le toliko in takšnega strokovnega kadra, ki bo v stanju z najmanjšimi stroški v najkrajšem času največ producirati.

Za popolno osamosvojitve delovnih kolektivov in za najboljši prehod na novo gospodarstvo so potrebni nekeateri ukrepi, ki bodo onemogočili nesorazmerja glede cen, glede medsebojnih odnosov in pravilnega razvoja podjetij in gospodarstva.

Trenutno stojimo pred nekaterimi vprašanji, ki delajo ljudem občutne skrbi, na drugi strani pa dajejo možnosti nepravilnega in škodljivega tolmčenja.

Ne malo razburjenja je nastalo, ko so pred nekaj dnevi bile zvišane cene zdravilom in ko je 23. oktobra uveljavljena nova vozna tarifa. Večina ljudi se je pri tem ukrepu ustavila pri samem sebi, ne upoštevajoč namena tega ukrepa, ki je naperjen le izključno proti spekulantom, ki so dosedaj nizko vozno tarifo izrabljali za ceno prevažanje življenjskih predmetov na kraje, kjer so imeli najboljše kupce. Delovni ljudje pri tem ukrepu v ničemer niso prizadeti, ker ostanejo za njih dosedanje olajšave še nadalje v veljavi.

V kratkem, do 1. novembra bodo izvršene še nekeateri spremembe. Zvišale se bodo cene neblagovnih storitev: kulturnim prireditvam, električni energiji, plinu, vodarini, pošti, radiu itd. Res je, da teh novih cen nismo bili navajeni in sicer predvsem radi tega, ker so našte stvari bile do sedaj po taki ceni, da nam niso predstavljale nobenih skrbi in se zanje tudi nismo interesirali. Na obseg uporabe in zlasti štednje pri tem največkrat niti pomislili nismo.

Kino, gledališče, elektrika, radio in podobne stvari so osnovne potrebe, pravijo nekateri. Res je, brez tega danes človek ne more biti. Vendar če predstavljajo izdatki za neblagovne fondse samo 4 do 5 ali celo manj odstotkov povprečne plače in da vse ostalo odteka za prehranbene artikle na podeželje, na kmečki trg, potem bo lahko vsakdo zaključil, da v tem odnosu nekaj ni v redu. Celih 95 odstotkov plač se je otekelo za blagovne fondse, t. j. tja od koder se denar izredno težko vrača, tja kjer postane večkrat tudi sredstvo za spekulativno nabijanje cen kmetijskih pridelkov.

Ta procent je nujno potrebno zmanjšati vsaj na 75. Na ta način bo pritok denarja na kmeta manjši in bo v zvezi z ostalimi ukrepi moral privesti do znižanja cen. V trenutnem konkretnem primeru prodaje krompirja bo moral privesti do drugačnega stališča kmeta do ponudbe, ki bo ustrezala kupni moči potrošnikov. K temu bodo pripomogle v mnogem tudi cene, ki jih postavlja država za najnujnejše artikle. Spomnimo se le na ceno masti, ki je pred nedavnimi bila v višini 700 din. Sedaj jo plačamo že 250 in v kratkem jo bomo plačali po 200 din. Tri in polkratni padec cene se nam zdi popolnoma normalen. Dočim na drugi strani utemeljena zvišanja gledajo mnogi še izredno kritično, ne objektivno in ne z ekonomskega stališča.

Gre predvsem za to, da se doseže padec cen kmetijskih pridelkov in da se cene na trgu formirajo nekako v odnosu 1:10 v primerjavi s predvojnimi in, da se te cene ustalijo tako, da bodo izenačene spremembe otežkočene.

Se nekaj ukrepov je predvidenih, ki so zaradi svojih posebnosti težje razumljivi. Kako bo z otroškimi dokladi in z družinami na splošno.

Predvideno je, da bodo otroške doklade v znesku 1300 din in 450 industrijskih bonov prejemale samo osebe, ki so v delovnem razmerju z državo, da pa bodo to zadevo posebno urejevala družbene organizacije in posebej privatniki. Privatniki bodo to breme nosili sami za razliko od dosedanjih praks, ko je to vršila država. Ta ukrep je jasen, če analiziramo namene in vsebino tega treh sektorjev.

Pri vsem tem je glede ostalih ukrepov nujno poudariti, da je potrebno večino naše javnosti postaviti na gospodarstveni račun.

Savinjski vestnik

CELJE, 27. oktobra 1951

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOŠTANJA

Govor predsednika vlade Mihe Marinka na prvem zboru Republiške zveze kmetijskih zadrug

Želimo kmetu samo dobro in mu svetujemo pot, ki edina vodi k blagostanju

Predsednik vlade LRS Miha Marinko, je imel na 1. rednem zboru Republiške zveze kmetijskih zadrug v Ljubljani, dne 26. oktobra daljši govor, iz katerega objavljamo izvešček:

ZAKAJ MORAMO DVIGNITI KMETIJSKO PROIZVODNJO?

Kmetijskim zadrugam moramo posvetiti vso našo skrb zato, ker so najuspešnejše sredstvo za dvig naše kmetijske proizvodnje.

Zakaj moramo dvigniti in povečati kmetijsko proizvodnjo? Pričeli bomo s prehrano našega prebivalstva, zlasti nekekega, nezadovoljiva, kar je glavna ovira za hitrejši dvig življenjskega standarda vsega našega ljudstva.

Za dvig tega standarda pa je osnovni pogoj: hitrejša industrializacija naše dežele in mehanizacija vse naše proizvodnje ne le v industriji, gradbeništvu, marveč tudi v kmetijstvu. Standarda ne moremo dvigniti, če si moramo še od tega malega, kar proizvedemo, odtrgati od ust zato, da investiramo v kapitalno graditev naše industrije, če nismo v stanju povečati izvoza za hitrejšo in večjo nabavo industrijske opreme iz inozemstva in mehanizacije za vso našo proizvodnjo, torej tudi za kmetijsko, da ne govorimo o tem, kako nam je povečanje izvoz potreben tudi za nabavo cele vrste potrošnega blaga, kolonialnega blaga, ki ga naša zemlja ne more dati, in potrošnih predmetov industrijske proizvodnje, ki jih danes še ne moremo proizvajati.

Mi že danes izvažamo maksimum, kar zmora naša ekstraktivna in predelovalna industrija. Naši investicijski plani v industriji so čvrsto zasnovani na tem, da povečamo izvoz industrijske proizvodnje. Ali tu se preko

realnih možnosti ne morejo ustvarjati čudeži. Nasprotno. Izvoz lesa se mora zmanjšati, ker izžnjava naše naravno bogastvo v lesu, zato se moramo tudi tu usmeriti k povečanju lesne predelovalne industrije in stremeti, da se uveljavimo na zunanjem trgu s finalnimi proizvodi naše lesne industrije, kar se nam po devizni vrednosti mnogo bolj izplača, kakor izvažati surov les ali proizvode naše žagarije. Kmetijskih pridelkov izvažamo danes neprimerno manj, kakor pa jih je izvažala stara Jugoslavija. To pa ne zaradi tega, ker bi bila prej večja produktivnost v kmetijstvu kakor je danes, marveč na račun lastne potrošnje kmetijskih dobrin. V starem kapitalističnem sistemu sta lahko delavec in kmet neprimerno manj trošila kakor danes. Danes se je občutno povečalo število delavcev — torej kme-

Pokongresno sindikalno zborovanje v Celju

Preteklo sredo je v bil v Celju pokongresni Zbor, katerega se je udeležilo 300 povabljenih članov odborov sindikalnih podružnic, predsednikov delavskih svetov, članov upravnih odborov in direktorjev tovarn.

Navzočim je spregovoril predstavnik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije tov. Šturm. V svojem govoru je prenašal na navzoče najvažnejše zaključke z II. kongresa ZSJ v Zagrebu. Povedal je, kako važnost je imel ta Kongres za delavski razred Jugoslavije, kako težko časovno obdobje nas obdaja in kako zmoglasna je delovna zavest naših delavcev na svojih delovnih mestih. Obširno je govoril o poročal o uspehih pri demokratizaciji našega državnega gospodarstva, o uspehih delavskih svetov in o važnosti sedelovanja sindikalnih organizacij z ljudsko oblastjo. Na koncu svojega govora se je posebej dotaknil še šovinistične politike italijanskih voditeljev glede vprašanja Trsta. Le-tam je na njihove hvale, da so slovenskemu življu prinesli kulturo, takole odgovoril:

»Oni nam niso prinesli kulture, pač pa so kradli »kure« in posiljevali naše žene in dekleta.

Navzoči so izvajanjem tov. Šturma pozorno sledili in na kraju sklenili, da bodo Sklepe II. Kongresa ZSJ prenesli v svoje sindikalne organizacije in z vsemi močmi vztrajali na težki poti za izgradnjo socializma in neodvisne Jugoslavije.

Uspel partizanski pohod

V okviru šestmesečnega tekmovanja v počastitev 10. obletnice JA, je postal zelo aktiven kolektiv »Gradis-a IMM« Šoštanj. Za vzgled ostalim kolektivom se vztrajno bori po vseh točkah, da si pribori prvo mesto v okraju Šoštanj.

Kot so pri strokovnem delu, dogajanju plana zabeleženi lepi uspehi, tudi v izvenarmijski vzgoji ne zaostajajo. Da bi osvežili spomin na velike čase NOV, je predvojaška vzgoja s sodelovanjem celotnega kolektiva priredila v nedeljo velik partizanski pohod na Zavodnjo, v kraj, kjer je padel naš veliki partizanski pesnik Kajuh. Pohod je bil organiziran tako, da je predstavljali zavzete in obrambo vasi Zavodnja. Mladina predvojaškega centra Gradis-a je ob 6. uri zjutraj s popolno opremo odkorakala proti določenemu mestu. Za njim so se odpeljali s kamionom ostali udeleženci pohoda, delavci in uslužbenci, ki so v Zavodnji predstavljali sovražno armado. V dolini pod Zavodnjo se je četa mladincev ustavila, kjer so prejeli od svojih komandirjev prve naloge in pojasnila o položaju sovražnika, ki se s svojo motorizirano enotino in težkim orožjem nahaja v vasi. Po kratkih navodilih od strani komandirjev so mladinci zavzeli svoje »polazne položaje«. Pri opazovanju z razgledne točke vrhu griča smo imeli vtis, da vrši vaje regularna vojska, tako disciplinirano so se mladinci »vzhodno« s položaja na položaj. Z vzhodne strani oblegane postojanke so komandirji razporedili svojo vojsko tako, da so preko obronkov gozdov vas nenadoma obkolili in se približali sovražniku že na jurišne položaje, ko se je sovražnik šele znašel. Zaradi hitrega napredovanja in jurišanja mladincev, se je moral sovražnik kmalu umakniti in predati, mladinci pa so zavzeli vas in razobesili zastavo sredi vasi. Tudi bolničarke so izvršile svojo dolžnost. Nato se je vsa vojska združila in s pesmijo odkorakala na zborna mesto, kjer sta dva bivša kuharja kar na prostem priredila okusno kosilo. Pohoda se je udeležilo okrog 80 ljudi, predhodno pa je mladincem in ostalim vojnim obveznikom povedal par besed predsednik upravnega odbora o pomenu današnjega partizanskega pohoda v predele, kjer so se borili naši partizani in kjer je padel veliki pesnik Kajuh. Nato je komandir predvojaške vzgoje tov. Mesarič poleg pohvale omenil še nekatere pomanjkljivosti napada, ki jih je kot bivši partizanski oficir za

časa borbe sam doživljal. Pohoda se je udeležila tudi tajnica sindikata tovarnišica Renko Vida, ki je s svojo dobro organizacijsko sposobnostjo pripomogla, da je napad in odbrana res uspešna. Po kosilu je bilo malo proste zabave, naker so si udeleženci vaje ogledali vsa ter bližnjo okolico. Ker je bil lep jesenski dan, je vladalo ves čas veselo razpoloženje. Kar iznenada pa je prišlo povelje »zbor« in komandant nas je obvestil, da so se sovražne enote s padali nenadoma izkrcale za našim hrbtom na zasilnem aerodromu v Lajšah pri Šoštanju. Mladinci in ostali so se disciplinirano vrnili nazaj ter po dolgotrajni borbi zavzeli tudi aerodrom in tako uspešno zaključili vajo. Vsem udeležencem je ostal ta »napad« v lepem spominu ter si žele še več sličnih predvojaških vaj.

Kje tiči vzrok za pomanjkanje krompirja in sadja?

V šoštanskem okraju je občutno pomanjkanje krompirja in sadja. Tehnične priprave so bile prvotno dobro organizirane. Pogodbeno so bile zajete vse količine obvezne oddaje krompirja. Ponekod so zadrage kontrahirale večje količine, kot bi bila obvezna oddaja. Toda po republiški konferenci, ki je določila cene krompirja in preprečila nakup v predeh, ki nimajo industrijskega pomena, je v šoštanskem okraju nastal zastoj pri odkupu. Zadrage, ki niso prejele potrebne gotovine za odkup krompirja so kmete zavrnile, kmetje pa so krompir vskladiščili. Prvotna cena krompirja je bila 6 do 8 din. Po takšni ceni bi zadrage lahko odkupile najmanj 50 do 60 vagonov krompirja.

Največjo zmedo pri cenah so napravila razna podjetja, ki so krompir kupovala neposredno pri kmetih. Plačevala so krompir preko določene cene tudi 13 do 18 din za kg. Vzporedno s tem so tudi nekateri potrošniki sami navijali cene. Plod takega stanja je, da kmetje niso več ponujali krompirja zadrugam, pač pa so doma čakali na potrošnike. Tako stanje je najbolj očitno v okolici rudnika Večanje. V predeh Mozirja, Smartnega in Gorenja so prišli razni nakupovalci na kmetije, kjer so pridelke preplačevali. Za sadje je

bila prvotna cena od 10 do 14 din za kg, nakupovalci iz drugih krajev pa so plačevali sadje po 22 do 30 din. Če bi zadrage prejele potrebne kredite za odkup krompirja in sadja, bi lahko že v prvih dneh odkupile večji del vseh prostih viškov. Istočasno pa je nastalo tudi vprašanje zviševanja cen o kmetijsko obdelovalnih zadrugah, kar je vseskozi zgorelo. Kmetje čakajo na občutno poskočitev cen za svoje pridelke, spekulanti pa celo čakajo na pomlad. Računajo kako bodo jabolka nosili v Zagreb in Ljubljano in pri tem »mastno« zaslužili. Drugod pa, predvsem v Ljubiji, Mozirju in Smartnem pa sadje meljejo za sadjevec, ker ima trenutno boljše ceno.

V industrijskih centrih pa je vprašanje preskrbe s krompirjem in sadjem pereče.

Na tak način cene kmetijskim pridelkom ne morejo padati, kmetje pa so lahko prepričani, da tudi pri industrijskih artiklih ne bo padca cen, dokler sami ne popustijo pri svojih pridelkih. Kdo ima pri tem škodo? Delavci in prebivalci mest. Slednji stavek velja tistim, ki prelačujejo kmetijske pridelke in s tem ustvarjajo konkurenčne cene. Takim bi bilo treba krepko stopiti na prste.

LETO IV., ŠTEV. 43 — CENA 5 DIN

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Maslo. Naslov uredništva: Celje. Titov trg 1. Poštni predal 133. Telefon 7. Tiska Celjska tiskarna v Celju. Četrtletna naročnina 54. polletna 108. celoletna 216 din. Savinjski vestnik izhaja vsako soboto.

tijsko neproduktivnih, razen tega pa kmetje povprečno več pridrže kmetijskih pridelkov za lastno potrošnjo. Te slednje ugotovitve pa ni treba vzeti kot očitke, ker ni naš cilj zmanjšati življenjski standard našega kmeta na predvojni nivo. Zato moramo odločno zavračati tista primitivna pojmovanja, ki menijo, da je kmetovalcu dovolj, če prehrani sam sebe, četudi s primitivnim nerentabilnim obdelovanjem zemlje. Prav tako moramo zavračati tiste samozadovoljne sodbe slovenskega kmeta, ki menijo, da je njegova produktivnost na zadostni višini, da mu relativne višje intenzivnosti v obdelovanju zemlje ni treba povečevati. Brez dvoma drži, da v našem povprečju ni kaj očitati na marljivosti in tudi umnem kmetovanju ob današnjih razpoložljivih sredstvih, ob pretežno ročnem delu in drobni posesti večini naših kmetov, četudi so močne spekulativne tendence, ki mnoge kmete zavajajo v zanemarjanje proizvodnje. Toda takšen način proizvodnje ne more biti zdrava osnova razvoja ekonomskega in splošnega blagostanja.

MI SE MORAMO IZKOPATI IZ NAŠE ZAOSTALOSTI

Danes je težko govoriti o kakem pomembnem napredovanju kmetijske proizvodnje; kolikor je mestoma storjen napredek, opazamo drugod zanamiranje, izvržaje iz tržne spekulacije. Nedvomno je, da tudi naša prejšnja odkupna politika ni delovala stimulatивно na razvijanje kmetijske proizvodnje. Ta način tudi ni bil naš cilj in naša želja, marveč je bil narekovan le kot izhod za silo, kot izbira manjšega zla, da se kolikor toliko zagotovi prehrana našega prebivalstva, katerega kmetijsko neproduktivni del je s tempom naše industrializacije in kapitalne graditve hitro narasčal.

Če pa pogledamo naprej, se moramo zavedati: naša industrializacija bo nujno terjala, da se mora struktura našega prebivalstva nujno še spremenjati v smeri nadaljnjega zmanjševanja števila kmetijskega prebivalstva in povečanja kmetijsko neproduktivnega prebivalstva.

Mi se moramo izkoptati iz naše zaostalosti, da ob povečanju kmetijske proizvodnje tudi olajšamo delo v kmetijstvu. Splošna mehanizacija proizvodnje v industriji in kmetijstvu pomeni znižanje proizvodnih stroškov in s tem povečanje narodnega dohodka. V tem pa je tudi nastajanje bistvene materialne vsebine socializma. Razvoj industrializacije bo sila težaven, če že ne nemogoč, brez dvga kmetijske proizvodnje, ta pa je spet odvisna od tempa razvoja industrije, ki edina mora dati tehniko, mehanizacijo in druga sredstva za zboljšanje in povečanje kmetijske proizvodnje.

Ze današnja mala količina razpoložljivih kmetijskih strojev in mehanizacije nujno terja njihovo uporabo v zadrugi obliki, da bi se polno izkoristila, a polno izkoriščanje rentabilnosti mehanizacije je mogoče samo na večjih agrarnih kompleksih, kar se itak razume samo po sebi. Toda mi danes ne postavljamo pred vas pogoj: združuje svoja posestva v zadrage, potem vam bomo pa dali mehanizacijo, marveč postavljamo samo to, naj bodo stroji in glavne proizvodne naprave skupna zadruga last, da bi mogli biti kar najbolj racionalno izkoriščeni. Prav tako naj bi splošne kmetijske zadrage razvijale svojo gospodarsko podjetnost v agrotehničnih ukrepih za zboljšanje kmetijske proizvodnje v posameznih njenih panogah, v močnejši specializaciji na področju živinoreje, mlekarstva, sadjarstva in podobno, posebej pa bi podčrtal potrebo zadrugh investicij za intenzivnejšo obnovo sadovnjakov in vinogradov ter prav posebno intenzivnejše povrtništvo, da o notranjem kreditiranju iz zadrugh hranilnih virov in trgovinski izmenjavi kmetijskih in industrijskih proizvodov niti ne govorim.

Mi se na noben način ne smemo zadovoljevati s doseženim povprečjem intenzivnosti kmetijske proizvodnje in misliti, da kmetijske proizvodnje v

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Pa svetu...

AMERIKANCI ŽELJO KOMPRO-MIS V EGIPTSKEM SPORU

Zadnja poročila iz Egipta prinašajo, da so se nemiri polegli in da je egiptska vlada pripravljena delati sporazume. Američani iščejo primerne kompromisne rešitve med obema strankama. Egipčani pa istočasno grozijo, da bodo izročili spor Varnostnemu svetu, če Britanci ne umaknejo svojih čet.

OBNOVITEV POGAJANJ NA KOREJI

Kitajsko in Severnokorejsko poveljstvo je spremenilo sestav svoje glavne delegacije za pogajanja na Koreji. Ta vest daje slutiti, da pomeni sprememba tudi spremembo politike te delegacije na bodočih pogajanjih. V sredo sta se v Pan Mun Djonu sestali obe delegaciji. Svet težko pričakuje izida konference, ki je pred dvema mesecema bila prekinjena.

ANGLO-PERZIJSKI SPOR SE VEDNO ODPRT

Velik del britanske javnosti sodi, da je popustljivost britanske vlade nasproti Perziji bila prevelika. Opozivalci so mnenja, da bodo ZDA znova posredovale med obema državama. Predsednik perzijske vlade Mosadik, ki je še vedno v Ameriki, je v torek izjavil, da je še nadalje pripravljen pogajati se z Veliko Britanijo, vendar bo zastopal interese perzijskega ljudstva, ki živi v veliki revščini. Mosadik je bil ob svojem obisku v Washingtonu gost ameriškega zunanjega ministra Achesona.

NEMŠKI PROBLEM PRIDE PRED ZDružene NARODE

Velika Britanija in Francija so predlagale ustanovitev komisije OZN, ki naj prouči vprašanje, če sedanje okolnosti omogočajo splošno svobodno volitve po vsej Nemčiji. Istočasno bodo ZDA zahtevale od vseh članic OZN močnejše vojaške sile za predlagane vojaške formacije OZN. Prav tako hočejo dokončno ustanoviti nadzorstvo nad atomsko energijo.

RAKOŠI GROZI RUDARJEM

Podpredsednik madžarske vlade Rakosi je govoril na konferenci rudarjev in dejal, da so potrebni ostrejši ukrepi, da bi nadoknadili izgube, ki je nastala zaradi neizpolnjevanja planov.

KRATKA KARIERA BOLGAR-SKEGA VOHUNA

Blizu meje so varnostni organi ujeli Stefana Zdravkova, ki je bil najet od bolgarske državne varnosti za vohunsko delo v naši državi in poslan čez mejo. Zdravkov je zatrjeval, da je vesel, da se je njegova vohunška kariera tako hitro končala. Kajti za vohuna so ga Bolgari napravili v zaporu. Zaprt je bil zaradi tega, ker ni hotel dati 4000 levov za Kitajsko in Korejske prostovoljce.

SOVINISTIČNA GONJA V ITALIJI NI OMAJALA PREBIVALSTVA STO

V soboto je bila v Izoli partijska konferenca za koperski okraj. V Bujah pa partijska konferenca za bujski okraj. Obe konferenci sta razpravljali o odnosu Italije do jugoslovanskih pravic in v resoluciji poudarili, da sovinistična gonja ni omajala prebivalstva STO, ampak ga je še bolj zedinila v njegovem prizadevanju, da se kar najtesneje poveže s socialistično Jugoslavijo.

HUD POTRES NA FORMOZI

V torek je več močnih potresov zajelo ves otok Formozo. Po prvih poročilih je razvidno, da je zahteval 800 smrtnih žrtev, več sto oseb pa je bilo ranjenih.

V TOREK JE V AMERIKI NA PREIZKUSNEM PROSTORU V NEVADI EKSPLODIRALO 7 ATOMSKIH BOMB

V mestu Levegas, ki leži 90 milj od kraja eksplozije, so jasno čutili tresljaje po vsaki eksploziji.

Iz govora MIHE MARINKA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Sloveniji ni moči povečati. Samo pogledimo napredne dežele. Nizozemska ima 21% kmetijskega prebivalstva in slabo tretjino več agrarne zemlje kakor sama Slovenija, s katere pa se prehranjuje 10 milijonov prebivalcev. Podobno ima Danska 24% kmetijskega prebivalstva, prehranjuje pa vse ostalo prebivalstvo. Obe imata pa poleg tega velik izvoz agrarnih pridelkov. V Danski predstavljajo agrarni proizvodi dve tretjini vsega izvoza.

Navajam te primere, ker so zares impresivni — poučni, ker te dežele zares predstavljajo višek tega, kar se s smotrnim gospodarjenjem da dobiti iz zemlje. Za njimi je še ogromno drugih dežel, ki so pred nami. Jugoslavija pa je na splošno znana kot zastopala v rentabilnosti kmetijske proizvodnje. Sovjetskih kolhozov pa v nikakem oziru ne moremo jemati za primer, ker je tam izrazito ekstenzivno obdelovanje zemlje, kjer je produktivnost poljedelstva kljub vsej mehanizaciji nizka in je sistem v kolhozih enak sistemu birokratsko centralističnega upravljanja v državni oblasti in gospodarstvu, kjer kmetovalci nimajo besede pri upravljanju, ne čutijo ne zemlje in proizvodnje kot svoje, ker so reducirani na navadne najemne delavce kakor v kapitalističnem gospodarstvu kjer ni sence o kakem demokratičnem upravljanju po samih proizvajalcih.

Naši socialistični nameni so, da tudi v kmetijstvu gremo k napredku, dvigu produktivnosti dela — in s tem k blagostanju delovnega človeka — z vzbujanjem zavesti samega kmetovalca, da gre na pot vzajemne pomoči v kmetovanju, na pot zavestnega sodelovanja v demokratičnem upravljanju kmetijskemu gospodarstvu.

Sestanek podagoškega aktiva v Celju

V nedeljo dne 21. t. m. so se zbrali na učiteljsku v Celju pedagoški delavci iz Celja in okolice, da premotro vzgojno situacijo ter pripravijo načrte za bodoče delo. Sestanek so se udeležili zastopniki iz Šmarja, Krškega, bližnje celjske okolice i. dr., prisostvoval je tudi predsednik Pedagoškega društva LRS tov. dr. Vlado Schmidt. V zelo bogati in globoki diskusiji so udeleženci sestanek pregledali pereče vzgojne probleme, razpravljali o ponašanju naše doraščajoče mladine, s skrbjo karakterizirali mnoge nevspehe pojave, ki jih lahko dan za dnem opazujemo pri obnašanju dela naših pubertetenikov, in se porazgovorili, kako temu stanju odpraviti. Soglasna je bila ugotovitev, da mora biti za vzgojo otrok zainteresirana vsa družba in da morajo sodelovati vsi javni organi. Mladine ne vzgajata samo dom in šola, temveč tudi mnogi drugi činitelji, recimo film, knjige ipd. Zadnje čase so bili n. pr. v Celju na sporedu nekateri filmi, ki so bili vse drugo prej, kot vzgojni. Posebno mladine raznih prireditelj se ne kontrolira in se je bati, da ne bi ostale odredbe ljudske oblasti o zaščiti mladine le na papirju. Ne smemo pozabiti, da je mladina naša bodočnost. Kakor nam je na eni strani pri srcu šolska mladina, nam mora biti vsem enako draga naša delavska in kmečka mladina, ki je s 14 letom starosti odrasla šola in bi utegnili ostati prepuščena sama sebi; pereča je vzgoja vajejske mladine itd. Pedagoški aktiv si je v tem pogledu zadal razne naloge.

Desetletnica prvega napada partizanov v okraju Celje-okolica

V noči od 24. na 25. oktober leta 1941 so partizani v celjski okolici izvedli prve oborožene napade in to: Napad na Trojane, na papirnico Radeče pri Zidanem mostu in napad na Čmakovo graščino Strausenege na Gomilskem.

Johann Čmak iz Gomilsega, bivši industrialec, petkoloonaš, je že v stari Jugoslaviji pripravil ugodna tla za Nemce. Kot gradbenik je Nemcem že pred kapitulacijo Jugoslavije izdal vse utrdbe ob severni meji. Dejal je z roko v roki z gestapovcem Skobernetom in je bil že leta 1941 glavni preganalec zavednih slovenskih družin v Spodnji Savinjski dolini. Nemcem je predal spisek zavednih Slovencev, nakar je sledilo množično preseljevanje in aretacije. Njegova desna roka pa je bil njegov vrtnar Bobek.

Za vsa ta izdajstva so kmau izvedeli partizani, ki so sklenili obračunati z izdajalcem. Stajerski bataljon, ki ga je vodil Rozman Stane in komisar Letonja je v tistih dneh na Dobrovjah pripravil prve akcije. Iz Dobrovjeh so prišli na Gomilsko in v noči 24. oktobra napadli Čmakovo graščino. Čmaka, njegovo ženo in vrtnarja Bobeka so aretirali. V Čmakovem arhivu so našli tri spiske z imeni zavednih Slovencev, ki so bili na vrsti za preselitev in aretacije. Največ jih je bilo iz Braslovca, Gomilsega, St. Jurja in Vranskega. Po teh in mnogih drugih dokazih izdajstva so partizani zajeli izdajalce še tisto noč obsodili in likvidirali.

Vi boste odločili, kakšen bo naš list!

Bralce našega lista prosimo, da nam sporočijo, kako so zadovoljni z našim tednikom. Kaj se Vam zdi, da je v njem preveč in česar premalo. Kaj bi še radi brali itd.

Ker hoče uredništvo uroditi želiam naročnikov, razpisuje anketo, da bi zvedelo mnenje svojih naročnikov in čitateljev. Zato Vas naprošamo, da nam najpozneje do konca novembra odgovorite na naslednja vprašanja:

1. Kako ste zadovoljni z obliko, vsebino in načinom pisanja našega tednika? Ali Vam ugaja ime lista, ali kakšno ime bi mu želeli dati?
2. Katere stvari čitate najraje, katere samo prelistate in katerih sploh ne čitate, ker Vas ne zanimajo?
3. Kaj bi radi čitali, pa je doslej bilo v našem listu premalo ali pa nič? O čem naj bi »Savinjski vestnik« več pisal, kot je doslej?
4. Ali ste bili zadovoljni z dosedanjimi podlistki in kakšnih podlistkov si želite?
5. Kako Vam ugaja naša rubrika »Kulturni pregled«? Kakšnih rubrik si še želite?
6. Ali pozna »Savinjski vestnik« Vaša okolica, kaj pravijo o njem: Vaša družina, Vaši znanci in prijatelji? Kako bi po Vašem mnenju dvignili število naročnikov v Vašem kraju?

Sporočite nam tudi, kako Vam pošta dostavlja naš list in če imate kake želje ali predloge zaradi hitreje dostave lista.

Želimo bi, da nam odgovorite na vsa vprašanja, če pa tega ne želite, pa vsaj na pomembna. V odgovoru navedite tudi: Vaš poklic.

Odgovore pošljite na naslov: Uredništvo »Savinjskega vestnika«, Celje, poštini predal 123.

UREDNIŠTVO »SAVINJSKEGA VESTNIKA«

Stanovanjska kriza in kritika prizadetih

Uredništvo je prejelo že več pism, v katerih se Celjani pritožujejo nad poslovanjem stanovanjskega urada. Mi vseh teh pism ne moremo objaviti, ker del teh članikov ni podpisan s polnim imenom, drugi del pa navaja samo stanovanjsko stisko, ne omenja pa konkretnih primerov nepravilnosti pri dodelitvi odločb. Stanovanjska kriza v Celju je preveč splošna in jo tudi urad ne more s papirnati odločbami rešiti. Če vnaprej opozarjamo vse prizadete, da bi naš list ne postal tribuna za reševanje stanovanjskih vprašanj, bomo objavili od časa do časa le najbolj kričeče primere.

ČUDNA STANOVANJSKA KRIZA?

Vdova K. K. je uslužbena pri Železarni Store. Stanuje v Kjučavničarski ulici števil. 1. Ima »soba«, ki je pravzaprav poslovni prostor bivše »Adria« delavnice. Pravih oken ni, obstoječa so tovarniški tip, ki se ne dajo odpirati. Vhod je skozi veliko delavnico ali dvorano. Ko se je tjakaj vselila s svojo materjo, so v tej dvorani stanovale tedajnice OZKZ. OZKZ je takrat obljubila, da bodo dvorano pregradili in ji naredili poseben vhod. Od tega ni bilo nič. Pozneje so se v to dvorano vselili cestni delavci. Morala je med njihovimi posteljami do svojega skromnega kotička. Da je to za žensko nerodno (saj so se delavci tam oblačili in slačili) se razume. Pritožila se je na stanovanjski urad in zaprosila za dostojnejše stanovanje. Toda tam ji je predsednik stanovanjskega urada dejal: »Saj vas ne bo nihče posilil.« (???)

Potem so ji nakazali prostor v napol podrti kmečki hiši, pol ure iz mesta, katere lastnik si gradi novo hišo.

Tovarišica K. K. je delala prošnjo na mestno komisijo, na višjo stanovanjsko komisijo in sanitarno inspekcijo. Toda vse zaman. Končno je naredila prošnjo na socialno skrbstvo, ki je mater sprejelo v Dom onemoglih in Grmovje. Kako veselje do dela naj še ima navedena žena, kako naj na svojem delovnem mestu pokaže voljo in zavest?

Sedaj se je v »dvorano« vselil obrtnik, tako da še pri vratih ne more zračiti svoje »sobe«.

Kako dolgo bo še tako stanje trajalo?

(Za tov. K. K. bi se morala zanimati tudi Železarna, ki v bližini svojega obrata gradi velike stanovanjske hiše. Opomba uredništva.)

Požun Silva.

ALI JE TO PRAVILNO?

Predsednik področnega odbora gozdnih delavcev in sindikalni inštruktor v Celju tov. Franc Verbič stanuje s tričlansko družino na Pohorski cesti 24. Na razpolago ima eno samo sobo (3,50 krat 4,50 m) visoka pa je 2,50 m. Ta soba, ki ima še polno razpoklin od bombardiranja mu služi za kuhinjo, spalnico, pralnico; v njej pa tov. Verbič tudi študira. Stanovanjska komisija mu je pred tedni dodelila kletni prostor, katerega bi si uredil za kuhinjo. Toda to kletno sobo si je protizakonito prisvojil brez vsake odločbe Vekoslav Polak, katero uporablja za drvarnico, čeprav ima dovolj veliko drvarnico. Stanovanjska komisija je dala tov. Polaku nalog, da v 48 urah izprazni ta prostor, vendar je po enem mesecu morala izdati še novo odločbo z grožnjo za prisilno izpraznjenje. Toda Polak nima socialnega čuta do 50 procentnega invalida NOB. On se ne zmeni za odločbe stanovanjske komisije, slednja pa ne zna svojih ukrepov uveljaviti in energično postopati, da se njeni sklepi tudi izvršijo.

Lihtenege Franc.

Popravek

V zadnji številki našega lista se nam je pri objavi članka: »Nad 80 pionirjev je vključenih v različne kroške pionirskega oddela I. četrti pri tisku v naslovu vrnila napaka. Pravilno se mora glagoliti v IV. četrti in ne I. četrti. Neljubo napako naj nam avtor članka in pionirji IV. četrti oprostijo.

...in dama

V TOREK SE JE PRIČEL KONGRES ZA MIR V ZAGREBU

Zagreb je že dal v vzdušju zborovanja za mir in mednarodno sodelovanje, Kongresa za mir se je udeležilo veliko število delegatov iz trinajstih držav. Društvo LR Hrvat-ske za Združene narode je popoldne priredilo v Narodnem gledališču proslavo dneva Združenih narodov. Govoril je minister Hinko Krizman, za tem pa je Zagrebški filharmonični orkester izvajal Gotovčev simfonično koło. Pri otvoritvi zborovanja za mir se je gnetlo v galerijah veliko število občinstva. Najbolj živahno pa je bilo v prostorih dodeljenih za novinarje. Kongresu prisostvuje okoli 100 domačih in tujih novinarjev. Kongres je otvoril predsednik Hrvatskega Sabora Zlatan Sremac, za njim pa je prvi povzel besedo bivši britanski minister William Harvey Moore, ki je čestital narodom Jugoslavije za uspehe pri graditvi in borbi za mir. Posebej je povdaril razliko med Zagrebščim in varšavskim kongresom za mir. »Naš odgovor na hladno vojno, naj bo vroč mir« je zaključil Moore. Za njim je govoril španski delegat in vodja francoske delegacije Leo Bouthien.

IZJAVA MARŠALA TITA OB DNEVU ZDružENIH NARODOV

Maršal Tito je v zvezi z Dnevom Združenih narodov dal izjavo, v kateri pravi tudi tole: »Letošnja proslava Dneva Združenih narodov je v času, ko se poleg že obstoječih neresenih mednarodnih problemov postavljajo novi resni problemi, ki poslabšujejo že tako težko mednarodno situacijo. Vse to kaže, da vsa dosedanja prizadevanja OZN niso mogla odstraniti poglobitnih vzrokov mednarodne napetosti in uresničiti takšno vsestransko in iskreno sodelovanje na svetu, kakršno je kot namen organizacije zapisano v Ustanovni listini.

Moje globoko prepričanje je, da dosedanja neuspehi Združenih narodov ne bi smeli biti vzrok, da bi oslabele zaupanje v to mednarodno organizacijo, kajti če bi se to zares zgodilo, potem bi bil ogrožen tudi obstoj Združenih narodov, kar bi utegnilo imeti usodne posledice za človeštvo.

BORIS KIDRIČ JE GOVORIL NA MITINGU V KRAGUJEVCU

Ob 10. obletnici množičnega pokola 7000 kragujevskih rodoljubov je govoril član politbiroa CK KPJ Boris Kidrič. V svojem govoru se je na koncu dotaknil tudi konsolidacije našega gospodarstva pri čemer je dejal: Konsolidirati naše gospodarstvo pomeni ustaliti cene, pomeni preprečiti še nadaljne skoke cen na tržišču, pomeni znižati nivo cen, pomeni preprečiti špekulantom, da bi bogateli na račun drugih, pomeni ustvarjati take pogoje, da lahko naš delovni človek za denar, ki ga zasluži, kupi toliko, kolikor dovoljujejo bogastva naše domovine.

MARŠAL TITO JE SPREJEL DELEGACIJO LJUDSKE MILICE

Ob 10. obletnici Ljudske milice je maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito sprejel delegate Ljudske milice. V kratkem govoru je odgovoril na njihove pozdrave.

SOVJETSKI VOHUNI OBISOJENI

V Beogradu je senat Okrožnega sodišča obsodil 14 sovjetskih vohunov. Inž. Branko Putnik je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo, ostali pa od dosmrtno ječe pa do treh let strogega zaporu.

V VOJVODINI SO ZADRUŽNIKI MOČNEJŠI OD PRIVATNIKOV

V Vojvodini je razvoj zadrugištva tako močan, da je že nadkrilil privatni sektor. Samo letos je stopilo v delovne zadruge 5500 novih kmečkih gospodarstev. Vse kmetijske zadruge imajo skupaj 1600 traktorjev.

Z JUGOSLOVANSKIM LETALOM POBEGNILA V ŠVICO

17. oktobra sta pilota jugoslovanskega Aero transporta Belanović in Kavčič pobegnili z letalom v Švico. Po prihodu v Zürich sta oba pilota izjavila, da želita ostati v Švici. Vseh 19 potnikov in trije člani posadke pa so se vrnili nazaj v Jugoslavijo. Vrnjeno je bilo tudi letalo.

Ob premieri Schillerjeve

„MARIE STUART“

Poročilo je bilo poslano v uredništvo že 8. oktobra, vendar ga iz tehničnih razlogov nismo mogli prej objaviti.
Op. uredništva

Spet so se odprla vrata Talijanskega svetišča. Večer klasike, nestrpnost pričakovanj; za uvod v sezono, pod vodstvom enega najbolj renomiranih slovenskih igralcev, Milana Skrbinšca. Ob ugibanjih, ali je prav ali ni prav, da začnemo našo mlado poklicno gledališče s takim delom, smo se zbrali k premieri.

Schiller! Koliko gledališč si šteje v čast, če mu je kos! Komaj 14 dni tega je z njim, sodeč po dnevni kritiki, pogorel Helmut Ebbs v Nemškem Gradcu. Nič čudnega. Schiller je kljub svojemu historiziranju, kljub razočaranju nad viharstvom od zmerom imel za »moralno ustanovo«. Etični patos, ki mu je vrel iz krvi, in Kant, sta ga privlačila v dramo k vzburjanju usmiljenja in ginjenja za vsako ceno. Nemški literarni zgodovinarji se strinjajo v sodbi, da je združil poezijo s teatraliko. Kočljiva sodba, a še bolj kočljiva naloga za posredovalca njegove umetnosti! Očitajo mu tudi idealizacijo oseb, naivne monologe, gorostasne neresitosti v isti sapi, ko hvalijo zgosteno dejanje, izrazite značaje, jasno mejo med svetlobo in senco, patos, tekst. Marx in Engels sta imenovala njegove drame zvočnike idej. Belinski proslavlja Razbojnika kot plameneči ditiramb svobodi, Herzen pa priznava, da ga je Schiller hvalil do solz.

»Pevce svobode«, čeprav je ta svoboda precej neopredeljena, je zrasel v »duševni fabriki« vojvode Karla Evgenja, zel na njegovi »suženjski plantaži« in ob Kantovi »kritiki praktičnega razuma« spoznal svoj idol, ki mu je bil poslušen vse življenje: dolžnost. Življenje mu je bilo boj med dolžnostjo in nagnjenjem, med razumom in čutnim, nagonskim jazom. Iz te dvojnosti človeka, iz tega boja med razumom in nagonom raste človek, ki je kot naš lastni predmet »vzvišene umetnosti« — tragedije. Najnavadnejša usoda človeka je njegov boj zoper moč usode, boj za svobodno odločitev. Schiller je ta načela o tragediji tudi teoretično razložil v več spisih (Über Anmut und Würde, Über die ästhetische Erziehung des Menschen, Vom Erhabenen, Über das Erhabene). Das Erhabene! To je tisto, kar nam prikazuje po Don Carlosu. Dve temeljni tragični podstavi prizna: oblikovanje tragične narave in moralne samostojnosti v bolečini. Večina njegovih tragedij prikazuje gigantiko usodo, ki človeka povzraša s tem, ko ga stre. V tej vsebinski enostranskosti je Schiller podoben kakemu Corneilleu ali Racinu. V l. 1795 je napisal zanimivo razpravo Über die naive und sentimentalische Dichtung, v kateri je pravzaprav branil svojo umetnost pred Goethejevo ali Shakespeareovo. In imel je kaj braniti. Predznak njegovih dram je lepo izražen v njegovi znameniti programski pesmi »Das Ideal und das Leben«.

Wollt ihr hoch auf ihren Flügeln schweben, werft die Angst des Irdischen von euch! Fliehet aus dem ewigen dumpfen Leben in des Ideales Reich!

Kakšna fantazmagorija v primeri s polnokrvno, sočno, okroglo, k vsemu zemeljskemu, časnemu obrnjeno umetnostjo velikega Britanca! In vendarle je tudi Schiller kakor Goethe učil, da je »narava« parola vseh umetniških revolucij!

Kar je danes v Schillerju revolucionarnega, modernega, aktualnega, ni nič drugega kot njegov siloviti čut za kritiko družbe. Pred 50 leti, ob fin de siècle, so ga po nemških mestih z razkošno inscenacijo, skrbno režijo in odlično izvedbo igrali obenem s Ibsenom. Poročila govore, da je Schillerjev tekst za svobodno harmonično osebnost prepil Ibsen, prvoborca za svete pravice človeške osebnosti. V isti čas je bilo njegovo delo mnogim odurno. Nietzsche sam ga je imenoval »Moraltrampeter von Sickingen«. Čeprav je mladina to rada ponavljala, je v 20. stoletju Schiller na ugledu pridobil. Lahko rečemo, da so se Sudermann, Hauptmann, Schnitzler, Hartleben od njega učili. Schiller je menda eden od prvih dramatikov, če pustimo ob strani Shakespearea, ki je začutil pomen občutja v dramu. Posebno se človeku vsiljuje primera med Schillerjem in Hauptmannom. Drame obeh so bile sprejete s fantastičnim navdušenjem; in tyrannos! je bilo geslo »Razbojnikov« in »Tkalcev«. Schiller je spravil na oder meščanski razred, Hauptmann četrti — delavski. Oba sta strastno iskala idealno obliko: Kar je za Schillerja don Carlos, je za Hauptmanna Potopljeni zvon. Ista vnema za zgodovino, za svobodo, notranjo, duševno svobodo. Freiheitsschwärmerei. »Promethidenos« je naslov prvega Hauptmannovega dela. Silni, titanski Prometejčeviži so vsi Schillerjevi junaki. Celo v fizični fiziognomiji obeh najdemo temeljno podobnost: asketstvo, trpljenje, nekaj nezdravega, zagrenelost. Mistična filozofija vse odsepujejoče hubeze Schillerja je tudi ideja v »Jannene Matters Himmelfahrt«. Je pa tudi temeljni razloček: Schiller s Krezovimi zakladi mišali daleč prekaša ozkega Hauptmanna.

Rehabilitacija Schillerja v dobi naše moderne je zanimiva že zato, ker so ob Schillerju našli pot iz solipsizma in esteticizma tudi taki ljudje kot Stephan George. Ta moment so posebno poudarjali nemški literarni zgodovinarji v dobi nacizma. Ti so Schillerja krepko nategnili na nacistično kopito. »Nichtswürdig ist die Nation, die nicht ihr Alles freudig setzt an ihre Ehre.«

To samo na sebi ni nič nesprijemljivega, nasprotno velja za vse čase in nič čudnega ni, če je ob premieri Devične Orleanske v Leipzigu mladina ob teh krilatih besedah ponorela od navdušenja. Schiller je bil pač otrok svojega časa, če je v nekom osnutku »Nemška veličina« primerjal pesnikovo poslanstvo s poslanstvom naroda. Stališče Nemčije v človeštvu naj bi bilo podobno stališču pesnika v narodu: »kar cvete v vseh narodih, naj spleta v venec Nemec, izvoljen od svetovnega duha«. Goethe je n. pr. navajal Ekermannu vpliv Corneillea na francoski narod, češ duh njegovih del, njegovih junških likov, je postal duh njegovega naroda. Po vsej pravici domneva Petersen, da je Goethe pri tem mislil tudi na Schillerja, ki je že v svojem mannheimskem govoru razlagal, kako se z dramatikom ustvarja in razvema nacionalni duh. No, v zagovor Schillerja ne bomo jemali, če so mu v letih »nemškega preroda« razni podrepani za katedri delali silo. Res pa je, da je bil njegov ideal svobode sčasoma prav malo podoben resnični demokratični svobodi. Schiller je bil v resnici večji aristokrat kot Goethe; to je bila druga stran medalje, ki pa se izza njegovih dram težko vidi. Sam priznava, da je svoje umetniške pomanjkljivosti prikrival z zunanjim bleškom, da celo estetska načela je prilagajal svojemu talentu. Zato si je izmislil sentimentalnega umetnika, ki ga pravzaprav nikjer ni. Ni genij, ali po svojem vplivu na nemški narod ne daleč pod njim. Pri tem se stvar prav nič ne spremeni, če je rasistična literarna zgodovina natvezla nekaj o njegovi keltski naravi, o negrnanskih prvih njegovih dramatik. Menijo, da je s svojim racionalizmom bližji Voltaireju in Rousseauju kakor Goetheju in Herderju. Plutarh in Rousseau sta tudi največ vplivala na mladega Schillerja; prvi mu je vdihnil ljubezen do zgodovine in do velikih moči, drugi pa mu je dal politični patos, strastno prizadevnost za poplavljanje sveta, ljubezen do človeštva. Ganljiva veličina se je združila s strašno nenaravnostjo in vendarle so ga kritiki pozdravili kot nemškega Shakespeara. Bučni začetni uspeh ga je vodil v teatraliko, za kar je bil bolj sposoben kot za tragiko. Zato je tudi tako šibak v motivaciji, ker si prizadeva le, da ustvari močno situacijo, saj publika ne stika za vzroke, ampak jo uroči trenutku. Stvoru svoje fantazije, vdihuje življenje, ne pa narobe: da bi kos življenja oživel z umetnostjo. Zato tudi ni čudno, da se je tako kmalu »izžrpal« in posegel po filozofiji in zgodovini. Po don Carlosu je celo desetletje pisal zgodovinska dela, estetske razprave, filozofske pesmi, epigrame in balade. Kakor Wagner v muziki, tako si je Schiller v umetnosti sestavil svoj estetski sistem, razširil perspektive, toda praktično je njegova estetika prav tako malo uporabljiva, kakor kasnejša Nietzschejeva delitev umetnosti na Dionizično in apolonično.

Z »Wallensteinom« se začne njegova klasična doba. Hebbel je takole označil njegovo tedanje dramo: »Bežal je iz realnega sveta v idealnega, iz zmede časa v naprej določeno harmonijo in si s tem ustvaril ljudi, primerne temu izmišljenemu svetu. To mu je publika brez ugovora z vriskom dovolila in mu ni bilo treba več individualizirati, t. j. splošno in posamično v umetnosti tako izpremešati, da drugo drugega popolnoma ne pokrije; sinje ozadje njegovega idealnega sveta z redkimi oblaki, ki jih ni bilo težko naslikati, je bilo lahko pričarati obenem z junaki in njihovim patosom.« Res, bil je najmanj podoben Shakespeareu, in zelo podoben Calderonu, samo da je v njem več entuziazma.

V Mariji Stuartovi je odstranjen vse individualno in ostala je le »trpeča žena«. Obsojena je na smrt nedolžna, a vendar prevzame to usodo nase brez strahu, brez tožbe, ker bi jo ta onečastila. Sunkoma se osvobodil voza naravnih stvari, ki so podvržene usodnim močem. S tem pa njena usoda, t. j. smrtna obsodba, ki se nam je zdela popolnoma nesmiselna, dobi svoj smisel. Kri se je držila (moževa nasilna smrt), zato si naloži pokoro: Človeka spremeniti v poslednja usoda, če je še tako globoko zdrknil. Zgodovinska resnica je samo preobleka za idejo: človeška duša se zapleta v greh, se osvobodi, pa da in se dviga. Tak je weimarski Dioskur.

Toda ali je bil za repertoar našega gledališča res neobhodno potreben? Po mojem ne, vsaj z delom po »Don Carlosu« ne. Velikanski trud, garanje, stroški, zahteve publike, zmogljivost našega gledališča pridenimo k dramatičnemu učinku te predstave, pa bomo pritegnili stari resnici, da pri repertoarni politiki ni dovolj ideja, marveč predvsem efekt, izvršitev repertoarnega

načrta. Res je, da brez klasičkov ne more biti dobrega repertoarja, saj so njegovi temelji, obenem pa preizkušnja za vsakega režiserja in igralca. Toda izbira je velika in zakaj ne bi letos začeli kje drugje in ne ravno pri Schillerju, čigar dramatika je tudi za stara tradicionalna gledališča veliko vprašanje. Ne vrzimo kamna na nivo povprečne publike, če dela — pri premieri — ni sprejela tako, kakor bi napori interpretov zaslužili. Kajti ni važno, kaj so oni hoteli, marveč, kaj so dali, kaj so predstavili. Tu je Rhodus, toda težko ga je preskočiti. Res težko. Kajti Schillerjevo dramo tega časa je težko doživeti. Dati ji vnanjo obliko, rešiti njeno tehnično stran, to kar gre. Toda njegovo dramo je treba imeti v sebi, če hočete, da nas zgrabi, porazi, prepriča. In tega ta večer ni bilo. Priznam problematiko naloge: videlo se je po vsem jasno, da so se vsi sodelujoči vanjo poglabljali, toda priznati je treba prav tako, da je v bistvenih potezah niso obvladali. Prepričan pa sem, da bi s kakim drugim delom pod vodstvom Milana Skrbinšca vse drugače uspeli. Dati takemu mlademu, neizkušnemu ansamblu tako nalogo, ni smotno, kakor da bi — da povem z Bismarckom — jabolka prej zorela, če bi jim, nepočakani, svetiili s petrolejko!

Najbolj me je motila, čeprav priznam vrednost posameznih kreacij in tudi prizorov, nesorazmernost in neuglašnost predstave. Tu se je trlo več igralških izrazov: niansa klasicističnega, schillerjanskega patetičnega, ekspresionističnega, da celo realističnega, nepoizveden dialog si našel v nekaterih prizorih. Nerad rečem, ker vem za velik trud ansambla, da je nekaj igralcev pozabilo na jasnost in razločnost govora. Toda, če že dajemo Schillerja, potem dajmo tekst! Poleg vsega pa je bilo zraven še nekaj začetniških, več kot diletantskih spodsrljajev (prizor na dvoru s poslanikom) ne izvzemši izgovarjave tujih imen takega kalibra kakor sta Tudor in Stuart.

Marija Goriševa je bila kar idealna Marija. Celo idealizirana, čeprav ne toliko, kakor jo je naredil avtor. Goriševa je velika moč našega ansambla, tragedinja, ki so ji bujne besede teatralika Schillerja megilne resnični obraz trpeče žene. V prizoru z Elizabeto je motil tempo in ritem govora, pa tudi mimika in gibi. V njenem liku sem videl največ resničnega napora, da prodrje v svostvenost, v etično vsebino vloge, ki je za nas težko umljiva, nekam masohistična, nezdrava, abnormalna. Idejne poante igralka niti ni preveč poudarjala, čeprav bi jo bila morala. To terjaja narava Schillerjeve dramatik. Njegov idealizem ne preneša nobenega kompromisa z realistično igro. Zato n. pr. očitna spoved Melvilova ne učinkuje ugodno ne na vernega in ne na nevernega človeka. Goriševa pa je tudi ta težki prizor dobro rešila. Branko Gombač je hotel dati s schillerjskim zamahom podoben njegovih mladih junakov, zanesenjakov. Z Mortimerjem me je spominjal Hamletovih navodil prvemu igralcu. Bil je pretiran, čez mero svoje vloge, o kateri je treba reči, da je neverjetna. Res je pri tem težko zadeti pravo mero, toda če je ne, igralec ne doseže svojega namena. Heroda preheroderovati se ne sme, ker je že tako dovolj hud. Pokazal pa je tudi s to vlogo, da je resen, stremiljiv in učinkovit. Zora Cervinka je gotovo ena od naših najuporabnejših igralk. Njena Hana je bila seriozna stvaritev, vsekakor uspeh, čeprav se vsiljujejo reminiscence. Pomenjanje ni vedno slaba reč. Milan Furman je dal inteligentno igro, vendar premalo sproščeno, v posameznosti neizdelano, preveč preračunano na osebnost, premalo na telesnost. Peter Božič je pokazal nekaj novega, vendar mu je pri igri starca Talbota manjkalo nekaj bistvenega: »da bi kretljivo prilagodil besedi in besedo kretanju«. S tega vidika pa je bil dober Evgen Burdych s svojim Davisonom, da ne govorim o Sedejevem Melvilu. Sedej je igral s tenkim poslušom za vsebino besede in za notranji utrip občutja, ki prizor preveča. Franc Mirnik je s Pauletom podal premalo plastično figuro, čeprav mu jo avtor z jasno karakterizacijo omogoča. Nada Božičeva se je nedvomno zelo potrudila, toda izredno težki vlogi ni bila kos. Zasedba je bila tvegana. Igralka je sicer pokazala tudi tu, da precej zmoro, vendar je manjkalo liku predvsem notranjega in zunanjega soglasja. Janez Skof je z držo in masko imponiral, vendar zamislil ni držal v dialogu. Razpolaga z lepim glasovnim materialom, moti pa njegova tehnika govora. Ostale manjše vloge so odigrali: Tone Uršič, Silvan Božič, Bogo Kotnik, Janez Drozg, Zavednik, Karolina Stegnar, Tone Vrabl in Ivan Čretnik. Celotne slike niso izboljšali niti poslabšali.

Predstava bi bila morda srečnejša, če bi drama doživela močnejšo dramaturško obdelavo, predvsem okrajšave. Tudi inscenacija bi si lahko poiskala sprčo Schillerjevega idealizma drznejša pota. K občutnim okrajšavam pri Schillerju radi posegajo, saj smo n. pr. doživeli že strnitev »Piccolominijev« in »Wallensteinove smrti« v štiriurni komad. Heterogeni stilni in izrazni elementi pri predstavi bi potem morda le odpadli, tehnična stran rešila pa bi delo.

Šoštanjski poštarji in drva za zimo

Poverjenišstvo trgovine in preskrbe OLO Šoštanj je 13. februarja 1951 obvestilo okrajno pošto o dodelitvi 105 m³ drv za vse pošte v okraju. V dopisu je bilo tudi navedeno, da mora Okrajna pošta najti stik z bivšim Okrajnim magazinom. Pošta je to storila, toda tam so jih vprašali, če imajo odobren kredit. Pošta je potrdilo prejela iz Ljubljane šele v začetku marca. Ko je Okrajna pošta predložila potrdilo, so v Smartnem dejali, da so drva stornirana. Toliko za uvod.

Poslej je pošta nešteto krat posredovala na okraju in 29. junija predložila nov razdelilnik. Od tod je šlo dalje. Dodelili so dodeljena drva pri KZ Solčava. Toda tam zadruga ni hotela sprejeti pogodbe, češ da niso sigurni, če bodo drva lahko pripravili zaradi pomanjkanja delovne sile. Na ponovno posredovanje je okraj 15. septembra tretjič zahteval razdelilnik. Na podlagi tega razdelilnika je okraj nakazal drva pri zadrugi Smartno ob Dreti, Solčavi in Lučah. V redu dobavila le zadruga v Smartnem, katera bo predvidenim poštam dostavila vsa drva. Zadruga Luče pa je okrajno pošto obvestila, da ima samo jelševa drva, ki so poleg tega stara dve leti in popolnoma preperela. Predstavnik pošte si je ta drva ogledal, predstavnik zadruge pa je celo odsvetoval nakup takih drv. In zopet nova urgencia na okraj, a za njo nov

razdelilnik, tokrat pri zadrugi Solčava, katera je doslej le delno izvršila pogodbo za mozirsko pošto. Tudi ta drva niso drva, ampak hlodi od treh do štirih metrov od katerih bi nekatere zaradi preperelosti z nožem prerežali.

V vsem šoštanjskem okraju so v celoti prejele nakazane količine drv le pošte v Lučah. Smartnem od Dreti, delno Mozirju in Šoštanju, dočim je pošta v Velenju prejela premost. Po ostalih poštah pa uslužbenec kurijo zaenkrat drva, ki jih prinesejo k doma.

Malo čudno bi bilo, če bi bil šoštanjski okraj neke sredi Bačke, kjer kurijo s koruznimi stebli in posušeni kravjeki, toda v okraju nepreglednih gozdov, se to sliši kot če bi rekli: »Bik sredi potoka od žeje konec jemlje«.

Filatelisti v šoštanjskem okraju razstavljajo

Savinjsko-saleško filatelistično društvo v Šoštanju prireja s sodelovanjem aktivna okrajne pošte danes in jutri filatelistično razstavo, na kateri bo tudi prikazan razvoj poštne službe v zadnjih stoletjih. Šoštanjska pošta istočasno praznuje 101. obletnico obstoja. Razstava je organizirana v počastitev 10. obletnice JA. Razstavni prostori so v veliki dvorani Okrajnega sindikalnega doma.

Še nekaj za potrošnike elektrike

V zadnji številki našega lista smo objavili črtico pod naslovom »Nenadna vest za potrošnike elektrike«, v kateri je hotel pisec črtice na humorističen način prikazati pogoste omejitve električnega toka, ne da bi popeljal o tem potrošnike obvestiti.

Na to črtico se je oglašil elektroenergetski razpisovalce pri Elektro-Celje, tovaris Julij Gliha, katerega gradbo objavljamo. Kaj pravi on o tem:

SLAB ODNOS PREDSEDNIKOV KLO DO RAZNIH GOSPODARSKIH IN FINANČNIH VPRAŠANJ

Pretekli teden je bila v Šoštanju konferenca za predsednike in poverjenike KLO. Konferenca je bila zelo važna, saj so obravnavali razne gospodarske probleme. Toda posamezni povabljeni te konference niso smatrali dovolj važne. Od 27 krajevskih ljudskih odborov se je konference udeležilo le število povabljenih iz 14 KLO. Značilno je, da so ravno v teh krajih, od koder povabljenec ni bilo, najslabši pri raznih gospodarskih in finančnih vprašanjih.

V BOČNI GRADILJO POČITNIŠKI DOM

V Bočni gradiljo počitniški dom onemoglih. Vsi KLO v šoštanjskem okraju so dali svoje prispevke, bodisi v denarju ali materialu, le Gornjegrajski nečeto o tem nič slišati. Predsednik tega KLO je poslal na okraj pismo v katerem poroča, da so volivci na množnem sestanku sklenili, da jim gradnja Doma onemoglih ni nič mar. Ko je KLO prosil kmete naj bi poleg obvezne oddaje lesa prispevali še kak kubični meter za gradnjo, so volivci tudi ta predlog odbili. Je pa nekaj drugega vmes. Predsednik se izgovarja, da niso dosegli nobenih uspehov. Teda za kaj? Zbor volivcev je bil 8. marca, poročilo pa je bilo poslano na zahtevo Okrajnega sveta šele 16. oktobra. Kaj so v Gornjem gradu med tem časom delali, ne vemo, njih »uspeh« pa vendar vse pove.

KDO BO ZGRADIL MOST ČEZ SAVINJO?

Most, ki veže Grušovlje in Homec v Zgornji Savinjski dolini je leta 1948 odpravila Savinja. Prebivalci obeh vasi so postavili leseno brv, po kateri ni bilo varno hoditi. Pred kratkim pa so neki neznanzi zlikovci še to revščino podrlji. Prebivalci z ene kot z druge strani Savinje morajo korakati uro daleč ob Savinji, da lahko pridejo preko nje. Koliko časa za to potratijo, a vendar nimajo časa, ne ti ne oni, da bi postavili most. Les imajo že dve leti pripravljen, toda prepričani naj bodo, da čarovnikov s čarobnimi palicami ni več. Eni in drugi bodo morali tak »holaus pokus« sami napraviti.

Julij Gliha

Ali ste že poravnali naročnino?

Da se izognete stroškov in opominjanja ali prisilne izterjave, naprošamo naročnike, da poravnajo vso zaostalo naročnino.

V ta namen so te dni prešli položnice vsi naši naročniki, ki se niso poravnali naročnine do konca leta. Naprošamo jih, da nam dolguječo vsoto, ki je na položnici naznačena, takoj nakažejo.

Uprava »Savinjskega vestnika«

Radionaročniki!

JUGOTEHNIKA

Celje, Stanečeva ul. 5
tel. 164

sprejema vsak dan v komisijijsko prodajo dobro ohranjene radio aparate, predvsem noveje »Kosmaje«, nadalje radio srajce, elektrone, elektromotorje, dobro ohranjene pisalne stroje itd.

Egipt se je uprl...

Egipt je po obsegu velika država, vendar je zelo majhen del obljuden, kajti le ob rodovitnem Nilu je življenje in delo mogoče, medtem ko so oddaljeni predeli vroča in nerodovita puščava. Egipt ima skoraj 3 milijone kvadratnih kilometrov površine, vendar je le nekaj manj kot 28.000 kvadratnih kilometrov obdelovalne zemlje. Ime Egipt izvira iz gršine Aigypšos, to pa je nastalo iz Heke-Ptah (Hiša duha in Phata). Egipčani svojo deželo imenujejo Kemet, t. j. črna zemlja, verjetno zaradi tega ker jo je Nil tekom tisočletij naplavlil čez svoje bregove. — Država se deli na spodnji, zgornji in srednji Egipt. Spodnji Egipt je najbolj bogat in tudi zgodovinsko najbolj zanimiv. Ob rokavih Nila so najvažnejša mesta te države: Aleksandrija, Kairo, Tanija. Zahodni del Spodnjega Egipta je živahen le zaradi Sueškega kanala, ki veže Rdeče morje od Suezja in Sredozemsko morje do Port Saida. Nekje v sredi med tema mestoma je Ismailia. Navajam jih zaradi tega, ker so bili tu največji nemiri ob odpovedi britansko-egipške pogodbe iz leta 1936.

ANGLEŽI IN EGIPT...

Zgodovina Egipta je za zgodovino Kitajske najstarejša na svetu. Ta pokrajina je bila zibelka človeške kulture pozneje pa vzrok preprirov raznih zavojevskih narodov. Mesto Aleksandrijo je ustanovil Aleksander Veliki, makedonski kralj. Pod vpliv Angležev je Egipt prišel v 18. stoletju, ko so Angleži rešili egipškega kralja, prednika današnjega Faruka, vojaškega puča. Od takrat so Angleži neprestano branili Egipt.

Leta 1936, ko je Mussolini s svojo agresivnostjo v sosednji Abesiniji ogrožal tudi meje Egipta, je le ta podpisal pogodbo, po kateri imajo Britanci pravico držati svoje čete ob Suezju 20 let. Med drugo svetovno vojno so zopet Britanci ustavili bliskovit pohod Rommelovih čet, ki je s svojimi tanki stal tik pred Aleksandrijo. Če torej razumemo, da je ves egipski narod navdušeno sprejel odločitev Nahas paše, potem moramo se bolj razumeti kralja Faruka. Leta 1942 so se Britanci s tanki pripeljali pred njegov двореc in zahtevali, da izroči vodstvo države Nahas paši, ki je sedaj prvi med Egipčani svojim varuhom pokazal roge. To je dober primer, da hvalnosti v politiki ni.

NEKAJ O SUEŠKEM KANALU

Ta vodna pot, ki skrajšuje tisoče in tisoče morskih milj ladjam, ki vozijo iz Evrope v Azijo, prinaša Britancem velike koristi in zaslužek. Egipčanom je vzgled perzijskega prezidenta Mosadika verjetno dal povoda, da računajo tudi na dobičke od tega prekopa.

Sueški kanal je pričel graditi že faraon Rameses II. v 14. stoletju pred našim štetjem. Gradnja je tedaj propadla in nadaljeval jo je Reh v letih 619 do 604 pred našim štetjem. Ta dela so stala 120.000 ljudskih življenj. Kanal je pozneje ob propadu velikega Egipta propadel, obnovil pa ga je zopet kalif Omar v sedmem stoletju. Prekop ni tekkel tam kjer teče danes. Vezal je

Gibanje prebivalstva v Celju

ROJSTVA
Od 8. do 22. oktobra 1961 se je v Celju rodilo 22 dečkov in 11 deklet.

POROČILI SO SE:
Čevljarški pomočnik Grum Alojzij in gospodinja Freitag Bernardina, oba iz Celja; avtomehaničar Marinić Milan in Novoga Marofa in trg. pom. Cvikl Karolina iz Celja; pod-officer JA Alijević Ziber in delavka Časar Ljudmila, oba iz Celja; frizerski pomočnik Kladnik Janko in Kamnika in delavka Germanadnik Avgusta iz Kasaz pri Celju; namestnik Germanadnik Viljem iz Kasaz pri Celju; to-pilec Sluga Jurij in delavka Srabotčan Frančiška oba iz Celja; pekovski pomočnik Rožič Milan iz Brezje in Lorbek Magdalena, administratorka iz Drešnje vasi; ključavničarski pomočnik Lorbek Jožef iz Drešnje vasi in šivilja Gračner Ivanka iz Celja; skladiščnik Lozar Peter in namestnica smuč Ema, oba iz Celja; pom. skladiščnik Kotnik Peter in hči posestnika Hribarček Jožefa, oba iz Celja; finančni kontrolor Kinel Franjo in delavka Gorup Antonija, oba iz Celja; mizarški pomočnik Petek Anton in kuhinjska pomočnica Saffran Veronika, oba iz Celja; rudar Koželj Janez in laborantka Feldin Vida oba iz Celja.

UMRLI SO:

Prevzihtarica (Umagh) roj. Marčen Neža, stara 72 let iz Loke pri Zusmu; poljska delavka Ribič Lucija, stara 38 let iz St. Jurja ob Taboru; upokojenec Frecey Andrej, star 82 let iz Celja; snailka Podlesnikar roj. Stritar Jožefa, stara 56 let iz Rajhenburga; dojenček Kovačič Martin iz Sodne vasi; zidar Breznik Franc, star 50 let iz Celja; delavce Bobnar Jožef, star 73 let iz Celja; posestnica Pem roj. Gorican Terezija, stara 53 let iz Zg. Gruševlje; rentnica Čuček roj. Tepec Ivka, stara 63 let iz Huma na Sutli; dojenček Obreza Terezija iz Celja; gospodinja roj. Kugler Marija, stara 64 let iz Celja; voznik Hojnik Franc, star 57 let iz Slov. Konjice; upokojenec Veber Maks, star 74 let iz Celja; Stefan Frančiška, stara 3 leta iz Oplotnice; dojenček Novak Marjan iz Svetine pri Celju in gospodinja Pirman roj. Jančič Neža, stara 66 let iz Lahomnega.

Nil pri Kafru z Rdečim morjem. Uporabljali so ga za prevoz žita. Prekop je bil v osmem stoletju zopet neuporaben. Pozneje so mislili na obnovo prekopa Benečani. Evropske ladje so zopet ožili afriškega kontinenta vse do leta 1869, ko so Francozi dokončali graditev novega prekopa od Suezja do Port Saida. Graditev je vodil podkralj Said. Gradilo ga je 25.000 delavcev. Samo za prenos pitne vode so uporabljali 1600 kamel. Francozi so si zagotovili last tega prekopa za 99 let potem pa je prekop postal last Egipta. Dolg je 160 km. Prekop so poslej neuporabljali. Danes je prekop globok 10 metrov, na dnu je širok od 75–90 m, na površini pa do 110 m. Sedanjí lastniki prekopa so Angleži, ki so z Egiptom napravili pogodbo za 20 let, toda Nahas paša je pogodbo odpovedal 5 let pred njenim istekom.

Port Said:
Del pristanišča in
vход v Suezski prekop.
V ozadju palače
ovinec prekopa.

Ustanovitev ljudskega odra v Celju

V Celju, pa tudi v bližnji okolici, je mnogo ljubiteljev dramske umetnosti, ki radi nastopajo na deskah in žrtvu-jejo temu kulturno-prosvetnemu udejstvomju mnogo dragocenih uric prostega časa. Mnogo teh se je doslej udejstvovalo v Ljudskem gledališču v Celju. Ker pa je dobilo Celje z novo sezono poklicno gledališče s poklicnimi igralci, so se celjski diletanti izločili in v okviru Ljudske prosvete osnovali posebno organizacijo, ki bo združila igralce-diletante s smotrom, prirediti predvsem ljudske igre in tako prispevati h gledališki vzgoji širših ljudskih množic, na drugi strani pa tudi vzgojiti čimvečje število nastopajočih. Ustanovni sestanek Ljudskega odra, katerega se je odeložilo zares lepo število diletantov, se je vršil pred tedni, dne 12. t. m. Stevilni navzoči so premotili okoliščine bodočega dela in pokazali za sodelovanje veliko pripravljenost. Svoje prostore bo imel novi Ljudski oder v celjskem Domu Ljudske prosvete. Na ustanovnem sestanku je bil izvoljen tudi prvi odbor, za njegovega predsednika pa je bil izbran Albin Podjavoršek. Želimo novemu odru v Celju mnogo uspehov z zaupanjem, da nas bo kmalu razveselil s prvo gledališko predstavo.

ZGORNJI EGIPT ALI KONDOMINIUM SUDAN

Anglo-egipški Sudan leži ob zgornjem toku reke Nila. Pokrajina ima svojo vlado. Predsednik njene zakonodajne skupščine je Abdulah Bej Khali, ki je vnet pristaš Angležev, ki so za Sudan žrtvovali velike investicije pri izgradnji raznih namakalnih prekopov. Jezov in raznih vodnih naprav za razvoj sudanskega gospodarstva. Ljudje v spodnjem Egiptu so v strahu, da bi Sudanci ne porabili vse odvise vode reke Nila, ki pomeni za vse pokrajine ob njegovih bregovih življenjsko žilo. Egipčani so zaradi tega pohiteji, ker se bojijo, da bi se Sudan osamosvojil, pa so proglasili Faruka tudi za kralja Sudana. Sudanci se vprašujejo, če bo Faruk preprečil nadaljnjo gradnjo namakalnih naprav v Sudanu, da bi dal vode Spodnjemu Egiptu, Egipčani pa

zopet, če bo Faruk izpolnil njihovo pričakovanje. Torej boj za vodo ima pri tej stvari važno vlogo.

Zadnja poročila pa vseeno kažejo, da je egipčanska vlada pričela resno misliti na sporazum z Angleži, ker vidi, da sila z glavo skozi zid. Vsekakor je primer Egipta važen dogodek za svetovno javnost, kajti skomine za lastništvo tega važnega strateškega področja imajo malone vse velesile sveta, ne izvenzhi Sovjetske zveze.

OBJAVE IN OGLASI

KLUB PRI MO OF
priredi v svojih prostorih (Kajuhova ulica) za svoje člane v ponedeljek dne 29. oktobra ob 19. uri predavanje

O NEKATERIH ZUNANJE POLITIČNIH VPRAŠANJH
Vabljeni vsi člani kluba!

OBVESTILO
MO ZB NOV Celje obvešča vse člane ZB, kakor tudi ostale prebivalstvo, da bomo tudi letos 1. novembra počastili spomin padlih žrtv, in sicer:
Glavna proslava bo ob 10. uri pred spominsko ploščo na Trgu Svobode. Nadalje bodo komemoracije tudi:
Ob 9. uri pred spomenikom Pošta; ob 9. uri pred spominsko ploščo na železniški postaji; ob 11. uri v Starem piskru; ob 14. uri na Bolniškem pokopališču, ob 15. uri na Okoliškem pokopališču in ob 15. uri na Mestnem pokopališču.
Poklonili se bomo tudi na grobovih nepozabljenih žrtv na Frankolovem. Avtobus bo vozil izpred železniške postaje Celje.

ZA GRADNJO SPOMENIKA PADLIM BORCEM IN TALCEM IZ CELJA

je darovala sindikalna podružnica »Cegrade 30.000 din in se s tem lepo oddolžila spomnu tovarišev, ki so padli po gordovih, ter pod fašističnimi streli v Starem piskru in v raznih taboriščih.

MO ZB NOV v Celju se za prispevek v imenu celotnega števila iskreno zahvaljuje. Naš dolg padlim borcem in talcem, postaviti jim spomenik v Celju, bo predvsem postavljen v prihodnjem letu kot je bil sprejet sklep na zadnjem plenumu MO ZB Celje. Finančna sredstva v znesku milijon in pol dinarjev so naložena v banki, ovira nas trenutno le določitev primerne prostora, ki bo v skladu s regulacijskim načrtom mesta.

Zelja vseh Celjanov je, da Celje končno le počasti spomin padlih s postavitvijo spomenika žrtvam v slavo, Celjanom v ponos. Istočasno se MO ZB NOV Celje zahvaljuje KO ZB III. četrti za prostovoljni prispevek 2000 din.

Naj slede še druge sindikalne podružnice in KO ZB tema vlogodoma.

MO ZB NOV Celje-mesto

FIZKULTURA

Mali rokomet

SFŠ Zagreb : ŽSD Celje 32 : 27

Lepo število gledalcev je zadovoljno sledilo igri pred celjsko železniško postajo.

Če je kdo kdaj slučajno obiskal trening celjskih rokometasov, je med drugim lahko opazil, da igrajo na dokaj manjšem igrišču hitro in zanimivo igrano — mali rokomet. Ne igra 11 igralcev proti 11, temveč 7 proti 7. Vrata so precej manjša, tempo igre pa silovitejši — vsekakor igra je zelo zanimiva v kolikor se igralci potrudijo, da ji vrinejo živahnosti. Ni ostalo samo pri treningih, treba je bilo misliti tudi na javni nastop, seveda je na betonu pred celjsko postajo precej trdo, pa vendar gre. Tu bo odigranih še več tekem v malem rokometu, kajti na igrišču pri Skalni kleti ne smejo rokometas dosti računati zaradi vode, ki jeseni večkrat namaka ta prostor, drugače pa v Celju za njih ni — Glaziji baje rokomet škodi — tako se silaji!

Točno ob 7 zvečer sta številne gledalce pozdravili moštvi Zagreba in Celja. V prvi tretjini so nastopili za Celje mladinci, ki so se kar dobro držali, celo izenačili rezultat, potem pa naglo popustili in tako dopustili gostom, da so si pridobili vodstvo, ki je zadostovalo za končno zmago. Seveda je k temu pripomogel tudi neizkušeni vratar, ki pa vsekakor ni kriv vseh prejetih golov. Tudi obramba je grešila in tako sta eden kot drugi pomagala gostom, da je večal rezultat.

V drugi tretjini se je slika popolnoma spremenila. Moštvo mladincev so zamenjali člani, ki so v hitri in res lepi igri rezultat ponovno izenačili. V tem delu je bila igra

res lepa. Hitri prodori in točni meti so goste tako zmedli, da se niso močnejše upirali. Izgledalo je, da bo moštvo Celja zmagovalo. A bilo je drugače.

V tretji tretjini namesto, da bi domačini »stisnili« so hitro popustili, gostje lepo igrali, domača obramba »zelo grešila« in rezultat se je spremenil. S 5 goli razlike so gostje zmagovali. Celjanom pa bodi v bodoče sola da je treba tudi braniti in ne samo napadati. To je bila za celjske rokometase prva tekma in so lahko z rezultatom proti renomiranemu nasprotniku vsekakor zadovoljni.

Ker nosi prireditelj pri vsaki tekmi tudi stroške — hrana gostujočemu moštvu in drugo — »plotov« pa okrog igrišč pri Skalni kleti in pred železniško postajo ni, prosimo gledalce, da se ne izogibljajo plačilu vstopnine!

Zimskošportni klub Kladivar

bo v bodoči zimski sezoni gojil drsanje in hokej. Predpriprave se bodo pričele že v prihodnjih dneh. V telovadnici bo trening v drsalni baletni šoli za mladino in pionirje. Uredili bodo športni prostor v parku, za hokej so že nabavili potrebne rekvizite. Ako bo zima ugodna, bodo dani vsi pogoji za udeleževanje v navedenih panogah zimskega športa. V mesecu novembru bo klubova skupščina, na kateri se bo razpravljalo tudi o preimenovanju kluba.

Sabljaška šola

Sabljaški klub Kladivar odpira v novo sezono sabljaško solo pod strokovnim vodstvom izkušenega trenerja Mohorja iz Maribora. Sabljanje kot športna panoga razvija pri članstvu pozitivne fizične in moralne lastnosti kot n. pr. vztrajnost, smelost, gibčnost, hitrost, borbost, skromnost, tovarštvo, samodisciplino in čvrsto voljo. Vodstvo kluba skrbi, da se članstvo preko sistematične vadbe na rednih urah sabljanja

vzgraja v duhu socialističnega patriotizma. — Pozivamo pionirje in mladino, da se v čim večjem številu prijavijo v sabljaško solo. Redna vadba se bo pričela 6. XI. ob 16. uri v telovadnici I. osnovne šole (bivša okoliška sola) in se bo vršila redno dvakrat tedensko ob torkih in četrtkih. Prijave se sprejemajo v telovadnici I. osnovne šole vsak torek in četrtek od 16.—19. ure.

Krožne vojaške patrolne vožnje

Avtomoto društvo Ljudske tehnike gostanjskega okraja je v nedeljo priredilo krožne vojaške patrolne vožnje. Cilj in start je bil v Nazarjih; proga pa je bila dolga 36 km in je peljala preko Gornjega grada in Radmirja nazaj v Nazarje. Iz Nazarja so se tekmovalci v propagandni vojni pripeljali v Soštanj. Prvenstvo okraja v vojni si je osvojil Omladič Milan, ki si je prvo mesto zaslužen »privozil«, saj ima mnogo

zaslug za razvoj društva in za organizacijo tega tekmovanja.

Graje vreden pa je primer društev v Mozirju in Velenju, ki nista hoteli dati niti enega tekmovalca ter je v Mozirju šele na intervencijo samih tekmovalcev tik pred tekmovanjem uspelo pridobiti vsaj castnega tekmovalca. Takšen nepravilen odnos društev pač morali spremeniti postopno, če Mozirje, kjer je v društvu Matjaz Beno plačnan prav za to delo.

Prosim najditelja, da ga vrne proti nagradi na naslov: Pogačnik Mara, Plečnikova ul. 20.

DNE 8. oktobra sem izgubil moško žepno uro na poti iz Teharij ob železnici do Celja. Najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne na naslov: Fantinić Štore, Godne barake. OPAZOVAN je bil fantek, ki je 20. okt. pred »NA-MA« pobral žensko žepno uro, prosim ga, naj isto samovoljno zopet vrne proti nagradi na naslov: Ropan Hedvika, Ljubčna stev. 40.

DNE 22. okt. mi je bila vzeta v točilnici, Kidričeva ulica 2 denarnica z vsemi dokumenti. Osebo, ki je bila opazovana, prosim, da jo samovoljno vrne (vsaj dokumente) na naslov naznačen v dokumentih. Dne 24. X. 1961 sem izgubila nekje na Mariborski cesti v Celju žensko žepno uro. Ker mi je ura dragocen birmanški spomin, prosim najditelja, da mi jo vrne proti visoki nagradi na naslov: Čretnik, Ponikva pri Celju.

DNE 19. oktobra sem našel žensko levo rokavico na Titovem trgu. Lastnik naj jo dvigne Cesta na grad 86, pritrilje.

PRODAM nekaj voz parizer na Vranskem Naslov v upravi.

ELEKTRICNO vodno črpalko — kompletno, z vgradnjo »Marcell«, prodam. Naslov v upravi. PRODAM železni štetnik z dvema odprtima in pečnjakom. Mrak, Celje, Ipavčeva ulica 16.

ZAMENJAM enosobno stanovanje v centru mesta za enakega ali dvosobnega v mestu ali bližini. Naslov v upravi.

RAZPORED NEDELJSKE DEŽURNE ZDRAVNIŠKE SLUŽBE

Dne 28. oktobra 1961, tov. dr. Sevek Mako Ljubljanska cesta 36. — Nedeljska zdravniška dežurna služba traja od sobote opoldne do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

KINO

KINO METROPOL
Od 25. do 29. oktobra, ameriški film »TRGOVINA S STARINAMI«
Od 30. okt. do 5. nov., ameriški film »NAŠ VILI JE JUNAK«

KINO DOM
Od 23. do 29. oktobra, ameriški film »KEY LARGO«
Od 30. do 31. oktobra, ameriški film »BRZOJAV NA ZAPAD«

KINO ZALEC
Od 27. do 28. oktobra, angleški film »OBALA«
Od 31. okt. do 1. nov., ameriški film »MOJA DRAGA KLEMENTINA«

Ljudski magazin v Celju

priredi

KOLO SREČE

od 1. oktobra 1961 do 31. decembra 1961

Kupujte blago v Ljudskem magazinu v Celju in računajte na to, da vam naš plačilni listek lahko prinese srečo!

To je igra za srečo, pri kateri nimate rizika

Kdor ima srečo, lahko dobi ob novem letu za 400.000 din blaga po izbiri — popolnoma zastonj!

Ob koncu leta bodo na plačilne listke izžrebani naslednji dobitki:

prvi dobitek 50.000 din
pet dobitkov po 20.000 din
deset dobitkov po 10.000 din
dvajset dobitkov po 5.000 din
petdeset dobitkov po 1.000 din